

MHG INFO

11. MAI

MIINA HÄRMA GÜMNAASIUMI
INFOLEHT

NR.31
õa 2020/2021

KÕIK TAGASI KOOLI
ALATES 17.05.2021!!!

MÄRGATUD HÄRMAS

- Geograafiaolümpiaadi vabariiklikus voorus saavutas gümnaasiumi arvestuses 3. koha ja ühtlasi II järgu diplomi IIDP õpilane Mikk Rooden (õp Ita Ilves) ning 6. koha ja III järgu diplomi 12.a õpilane Oliver Mõttus (õp Maiu Kaljuorg). Tublilt esinesid vabariiklikus voorus ka Liis Siigur, Ronald Judin, Liisa Oks, Meena Rooden, Artur Ipits ja Ats Johannes Kaup.

SÜNNIPÄEVAD

08.05 Mall Pavlenko

14.05 Helen Rägo

16.05 Mai Aavasalu

16.05 Allar Aav

MÄRGATUD HÄRMAS

- Tartu linna 4.–6. klasside matemaatikaolümpiaadil tuli 4. klasside arvestuses Emma Kurim 10. kohale ja Anni Maria Volt 14. kohale. Juhendas Karin Kannerma. 5. klasside arvestuses saavutas Leo Fišel 4. koha ja Ida Parmas 6. koha. Juhendas Allar Aav. Mattias Vija tuli 11. kohale (õp Eve Kukemelk), Ott Loper sai 12. koha, Kristiina Sellis 13. koha ja Hebe Linn Caceres 14. koha (õp Allar Aav). 6. klassi õpilaste seas saavutas 3. koha Saara Lei Konksi (õp Janika Kaljula), Jaan Pruulmann (õp Tiiu Sasi) tuli 7. kohale, Gloria Raudjärv (õp Janika Kaljula) 9. kohale, Emma Mägi (õp Janika Kaljula) ja Teele Siim (õp Tiiu Sasi) jagasid 13. kohta.
- 7. mai Õpetajate Lehes ilmus õppejuht Terje Halliku artikkel "Eesniitja heinateol".
- Roosa Raadio külaliseks oli matemaatikaõpetaja Allar Aav.

TEATED

- 11.–15. mai – matemaatikavõistlus e-Känguru
- 11.–21. mai – sisseastumisvestlused 10. klassi kandideerijatele
- 11. mai – Tartu kirjanduslik mälumäng põhikoolile, osalevad 7.a ja 9.a võistkonnad; 2.b botaanikaaias (programm "Taimed meie ümber")
- 13. mai – Tartu kirjanduslik mälumäng gümnaasiumile. Osalevad 10.b ja 12.a võistkonnad
- 14. mai – 1.a õppekäigul Emajõe ääres (vee-elustiku programm)
- 17.–21. mai – sisseastumisvestlused Pre-IB ja 11DP klassi kandideerijatele
- 17. mai – 11. klassi digipädevuse tasemetöö (valimisse kuulub 11.c klass); DELF scolaire kirjalik eksam

MUUDAME KOOS ÕUEVAHETUNNID SISUKAMAKS

Sul on kodus kasutult
seisvaid õuemänguasju või
spordivahendeid?

Too need õuemängudekasti, mis asub
kooli siseöues.

Nii teed head mitmekordselt –
aitad muuta meie õpilaste vahetunnid
sisukamaks ja aktiivsemaks ning
säastad loodust.

Mida tuua?

– Sobivad erinevad õuemängud ja
spordivahendid, mis seisavad kodus
kasutult, on terved ning sobivad õues
kasutamiseks..

– Näiteks erinevad pallid, hüppenöörid,
hularõngad, erinevad õuemängud,
kummikeksud, õuekriidid jms.

AJALOONURK

Meie kooli vilistlase Helmi Mäelo (1898–1978) suurimaid teeneid on emadepäeva tähistamise kombe toomine Eestisse. Ühtlasi kuulus Helmi Mäelo Eesti Karskusliidu juhatusse ning karskusliidu väljaandena hakkas 1924. aastal ilmuma ajakiri Eesti Naine, sellel oli omakorda suur roll emadepäeva mõtte ja tähenduse viimisel eesti rahva sekka. Helmi oli Eesti Naise peatoimetaja kuni 1940. aastani.

EAA.2111.1.9581.1

Helmi koolitee algas 9-aastaselt, mil Eesti kuulus veel Vene tsaaririigi koosseisu. 1907. aastal asus Helmi õppima Uderna vallakooli. Haridustee jätkamise soov tõi noore Helmi 1912. aastal Tartusse. Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Keskkooli, praegusesse Miina Härma Gümnaasiumi. Siia õppima asumine eeldas juba selle kooli õppetegevuse algusest peale vastuvõtueksamit. Helmi võetigi 2.b klassi vastu. Tuginedes Helmi mälestustele õppisid A-klassides peamiselt linnalapsed, kes olid paremad keelteoskajad, sest paljudes kodudes kõneldi tollal saksa keelt. B-klassides olid enamikus maalt pärinevad õpilased. Helmi sõnul olid temaaegsed B-klassid korra ja distsipliini mõttes kõige eeskujulikumad kogu koolis.

Helmi esimesed kooliaastad ENKS Tütarlaste Keskkoolis möödusid teises vahetuses Tartu Kommertskooli ruumides, Fortuuna tänavas. Poisid õppisid hommikupoole, ENKS tütarlapsed lõunast kuni õhtuni. Nõnda käis Helmi oma kaasõpilastega koolis 1918. aasta kevadeni. Seejärel koliti kooli ruumid endisesse Aleksandrikooli gümnaasiumi majja, mida jagati Treffneri gümnaasiumiga.

Helmi lõpetas sõjaoludest hoolimata 1919. aasta kevadel gümnaasiumi. Tema mälestuste kohaselt toimus meeleolurikas ja pidulik lõpuaktus. See oli meie kooli esimene lend, kes lõpetas Eesti Vabariigis. Helmi on üks suurepärasemaid näiteid sellest, kuidas ENKS Tütarlaste Keskkool suutis täita oma eesmärgi – kasvatada esimesi eesti soost haritud neidusid.

AJALOONURK

Pärast keskkooli lõpetamist asus Helmi õppima Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas. Umbes samal ajal kutsus Helmi Põld, meie kooli õpetaja teda liituma Tartu Naisseltsiga ja koos asutasid nad Naiste Karskusliidu, mille peasekretäriks Helmi Mäelo oli aastatel 1924–1940. Liidu raames pandi käima emadekursused ja asutati oma ajakiri Eesti Naine, kus Helmi Mäelo oli tegevtoimetaja ning Helmi Põld vastutav toimetaja. Ajakirjas kajastati toonaseid naiste elu puudutavaid kõige erinevamaid elu tahkusi.

Karskusliidu esindajana sai Helmi Mäelo palju reisida, näiteks 1919. aastal Soome, 1925. aastal Edinburghi ning 1937. aastal Ameerika Ühendriikidesse. Karskusliikumisele jäi Helmi truuks elu lõpuni. Vahest andis talle jõu lapsepõlvkogemused – nimelt oli Helmi isa joonud maha osa talust ja varandusest. Helmil oli emast kahju, et temal ei olnud õigust otsustada, kogu varandus oli isa käes.

1919. aastal viibis Helmi ühel maikuu teisel pühapäeval Soomes, Viiburi linnas ja nägi seal tudengineiuna esmakordselt, kui uhkesti soomlased tähistavad emadepäeva ja kui väga emasid austati. Ta istus aktusel tummana ja veritseva südamega. Enda ümber nägi ta emaarmastuse ülistamist, ema töökoormuse tunnustamist ja austamist. Sellest päevast peale ei saanud Helmi enam rahu, sest ta oli aastaid oma emale lasterohkust häbistava faktorina süüks pannud. Helmi oli peres seitsmes, kuid mitte viimane laps. Ema oli 48-aastasena sünnitanud perre kaheteistkümnenda lapse. Tema kodukandis Udernas peeti lasterohkust häbiväärseks, sest suur pere tähendas puudust ja kitsikust.

Läbielatust puudutanuna ja loetu valgusel korraldas Helmi Mäelo 1922. aastal suvel oma kodukandis Udernas esimese emadepäeva Eestis. Sündmus toimus Uderna kooliruumides. Rahvast kogunes etteaimamatult palju. Ka avatud uste ja akende tagused olid kuulajaid tulvil.

AJALOONURK

Esimest korda kõneles Helmi emaarmastuse suurusest ja tähtsusest, tema ennastsalgavast ohvrimeelsusest laste kasuks, kes seda harva mõistavad hinnata. **Esimest korda kordas Helmi Mäelo lauset: “Kodu on rahva süda, ema selle hing!”.** Rahvahulk kuulas neid uudseid sõnu ja mõtteid, mis kujunesid mõnevõrra pihtimuseks. Paljud nutsid. Ka Helmi Mäelo ema silmist voolasid pisarad, arvatavasti siiski rõõmupisarad. **See oli esimene emadepäev Eestis. 1923. aastal tähistati emadepäeva juba paarikümnes kohas üle Eesti, järgmisel korral aga juba üleriigiliselt.** Tekkisid traditsioonid – hommikul kell seitse heisata kirikukellade helina saatel sinimustvalged lipud ja orkestritel mängida viisi “Ema süda”.

Alates 1928. aastast tähistatakse emadepäeva mai teisel pühapäeval. 1930ndate teiseks pooleks oli emadepäevast saanud vabariigi aastapäeva kõrval teine väga tähtis ülemaaline pidupäev. Alates 1935. aastast aitas emadepäeva korraldamisele kaasa ka haridusministeerium.

1936. aastal emadepäev "riigistati". Riigivanem kutsus Tallinnasse lasterohkeid emasid, neid austati Estonia kontserdisaali aktusel ja pakuti pidusööki Kadrioru lossis. 1938. aastal kutsus riigivanem Konstantin Päts lossi vastuvõtule need emad, kellel oli 12 või enam last. Sinna oli kutse saanud ka Helmi Mäelo ema Mari Pett. Helmi Mäelo oli ka poliitiliselt väga aktiivne, nimelt astus ta Rahvaerakonna ridadesse ning teda valiti erakonna esindajana **Tartu linnavolikokku, kus ta oli ainus naine ning ta töötas eelarve- ja hooldekandekomisjonis.** 1932. aastal organiseeris Helmi Mäelo võitlust, et riigikokku valitakse naiskandidaate. **1934. aastal nimetas Tartu linnavolikogu Helmi ettepanekul Maarjamõisa tänava Julius Kuperjanovi tänavaks.**

Teise maailmasõja sündmused Eestis avaldasid Mäelo perele väga suurt mõju. Nõukogude võimu ajal jäid Helmi ja tema abikaasa töötuks ning alates 1941. aasta suvest varjasid nad end, sest väidetavalt oli Helmi Mäelo küüditatavate nimekirjas. Sakslaste tulekuga tulid Mäelod küll veel mõneks ajaks Tartusse. Kuid 1944. aastal põgenes Helmi koos perega üle Saksamaa Rootsi.

AJALOONURK

Helmi jätkas paguluses aktiivset elu, ta oli Balti humanistliku ühingu sekretär ja korraldas eesti perekondadele lubasid Saksamaalt Rootsi asumiseks. Lisaks käis ta Rootsi naiste karskusseltsi ülesandel terves Rootsis kõnesid pidamas. Rootsis kirjutas Helmi 33 aasta jooksul 16 raamatut. Kogu oma elu vältel Rootsis oli Helmi väga aktiivne eesti keele ning kultuuri alalhoidja nii oma pere keskis kui ka paguluses olevate eestlaste üritustel üle kogu maailma. Ta kirjutas mitmeid romaane, mälestusi ning koostas ka Eesti põhjaliku naisajaloo “Eesti naine läbi aegade”. Helmi Mäelo oli oma surmani kodumaa patrioot, kellele avati 2015. aastal suvel Tartus Peeter Põllu pargis mälestuspink. Sellega mälestatakse Helmit kui eesti kirjanikku ja ühiskonnategelast, Tartu linnavolikogu liiget ning emadepäeva tähistamise algatajat Eestis.

Teksti autor: Alla Vinitšenko

Kasutatud materjalid:

Mäelo, H. Talutütar: mälestusi. Lund, 1959.

Mäelo, H. Elutegevuses: mälestusi. Lund, 1961.

Kool ja meie : Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasium 1906–1944, Toronto, 1976.

Kodu on rahva süda, ema selle hing. Tartu Postimees. 8.05.2021

Emadepäeva maaletooja, tulihingeline karsklane Helmi Mäelo tunnistas: mind peetakse kitsarinnaliseks fanaatikuks! Postimees. 12.05.2019.

Vanaema võitlused ja kogelmogel. Eesti Naine. Aprill, 2018.

VÕTA OSA, TEE KAASA

- Riigivanem August Rei Sihtasutus koostöös Eesti NATO Ühingu ja Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsiga kutsub osalema Eesti riigi looja ja hoidja August Rei 135. sünniaastapäeva tähistamiseks esseekonkursil 9.–12. klassi õpilastele vanuses 15–19 eluaastat. PEAAUHINNAKS REIS BRÜSSELISSE: parimatele ÕPILASTELE, kui ka nende JUHENDAJATELE varasügisene suvepikendusreis, kus võimalus tutvuda Brüsseli ajaloolise vanalinnaga aga ka võimukoridoridega. Lisaks igale osalejale tänutäheks kingitus ja presidendi allkirjaga tänukiri. Tähtaeg 23. mai 2021.a.
- Muinsuskaitseamet kutsub 7.–19. aastaseid noori osalema **Päranditegijate konkursil**, mis aitab kaasa kodukoha ajaloo ja kultuuripärandi tundmaõppimisele, talletamisele ja tutvustamisele. Konkursi teema on „Peidus pärand“. Ootame konkursil osalejaid rääkima lugusid oma kodukandi peidus pärlitest, käega katsutavast kultuuripärandist, mis on meieni möödunud aegadest säilinud ja millel on just sealsetele noortele oluline tähendus. Lugude jutustamise vorm on vaba. Võib teha animatsiooni, kuuldemängu, e-raamatu, video, mängu, koomiksi või muul moel, vorm on vaba – loovus loeb! Konkursi tähtaeg on 31. mai 2021. Täpsem info, eelmiste aastate tööd, abimaterjalid ja tööde üleslaadimine lehel www.paranditegijad.ee.
- Eesti Mälu Instituut kutsub kõiki foto- ja filmihuvilisi õpilasi jäädvustama Patarei vanglat, Eesti kommunismiohvrite memoriaali ja teisi mälestuspaiku üle Eestimaa, mis seostuvad Eestis toimepandud Nõukogude repressioonidega. Konkursi patroon on Eesti Vabariigi peaminister Kaja Kallas. Konkursi eesmärk on väärtustada vabadust, näidata türannia olemust ja leida sümbolseid motive, mis seostavad neid paiku represseeritud inimeste saatuste ning meie rahva kogemusega aastatel 1940–1991. Foto- ja videotöid võetakse vastu kuni 27. maini 2021. Auhinnafondis on 3000 euro väärtuses elektroonikapoe kinkekaarte, ekskursioonid Patarei vanglas ja suurepäraseid ajalooraamatud. <https://communistcrimes.org/et/eesti-malumajakad>

VÕTA OSA, TEE KAASA

- Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum, Postimees Juunior ja Eesti Olümpiakomitee kutsuvad kõiki lapsi üles **joonistama Tokyo olümpiale minevatele Eesti sportlastele õnnetoovat maskotti!** Valitud joonistuste autorid saavad endale ka toredad auhinnad, millest suurim on aga see, et rahva lemmikuks valitud joonistusest õmmeldakse eksklusiivne mänguasi, mille saavad endale nii võidutöö autor kui ka terve Eesti olümpiakoondis! **Tööde esitamise lõpptähtaeg on 30. mai.** Joonistusvõistlus on avatud kõigile 5–16-aastastele lastele ning võistlusele saab töid esitada lehel <https://om.postimees.ee/joonistusvoistlus/>
- 3. maist on Tartu Ülikooli teaduskooli viktoriinikeskkonnas avatud võistluste Loogiline loodusteadus ja Siniroheline maa II voor. Võistlusel **Loogiline loodusteadus** ootame osalema 7.–8. klassi õpilasi. Igas voorus saavad õpilased lahendamiseks 10 ülesannet. Ülesannetele vastamine nõuab loodusainete- ja matemaatikavaldkonna teadmiste ja oskuste lõimimist. Ülesanded on nii eesti kui vene keeles. Võistluse II voor on avatud 3.–7. maini. Viimane, III voor toimub 17.–21. maini. Rohkem infot võistluse lehel. **Bioloogiavõistlus Siniroheline maa** on mõeldud 6.–9. klassi õpilastele. Igas voorus ootab lahendamist 15 ülesannet, mille koostamisel on kasutatud põhikooli bioloogiaolümpiaadi teemasid ja küsimusi. Ülesanded on eesti keeles. Sinirohelise maa II voorus saavad õpilased osaleda 3.–9. maini. Võistluse viimane, III voor toimub 10.–16. maini.
- Eesti Kunstiakadeemia kutsub kõiki loomingulisi gümnaasiuminoori osalema kunstikonkursil **“Kasulik kunst?!”**. Konkursi võidutöö eksponeeritakse Kumu kunstimuuseumis ning töö autorit ootab ka 1000-eurone auhinnaraha. Konkursile on oodatud igas žanris vabalt valitud fookusega kunstiteosed, mis võivad keskenduda kõigele sellele, mida praegused noored ja võimekad tuleviku professionaalid oluliseks peavad, enda ümber või endas märkavad. Töid oodatakse **16. juunini**. Grand Prix ning II ja III koha võitjad kuulutatakse välja hiljemalt **28. juunil**. Lisainfo konkursi kohta: www.artun.ee/kasulikkunst ja kasulikkunst@artun.ee

VÕTA OSA, TEE KAASA

Maikuu on Teeviit portaalis keskkonnateemaline 6.–12. klassile

- 13.05 kell 18.00 toimub veebinar “2x2: planeet põleb – mida teha?”, mis keskendub sel korral keskkonnahoiule ning kuidas noored ise saavad panustada sellesse. Seekordset veebinari juhivad Rocca al Mare kooli õpilased. Lisainfo ja registreerimine: teeviit.ee/osale-veebinaril-2x2-planeet-poleb-mida-teha/
- 20.05 kell 17.00 toimub veebitöötuba “Keskkond ja meedia”, mille käigus arendatakse kriitilist mõtlemist ja arutletakse keskkonna teemadel. Lisainfo ja registreerimine: teeviit.ee/osale-veebitootoas-keskkond-ja-meedia/
- Kasulik video! Õppimise müüdid ja tegelikkus: https://youtu.be/IR_PMF-GvBI

